

Editörler

Prof.Dr. Nurettin Gemici - Doç.Dr. Adil Şen

SİYER

Yazarlar

Prof.Dr. Mustafa Kılıç

Doç.Dr. Cahid Kara

Dr.Öğr.Üyesi Aysun Yaşar Dilek

Dr.Öğr.Üyesi Recep Erkocaaslan

Dr.Öğr.Üyesi Yılmaz Çelik

Editörler
Prof.Dr. Nurettin Gemici - Doç.Dr. Adil Şen
Siyer

ISBN: 978-605-5044-

Kitapta yer alan bölümlerin sorumluluğu yazarlarına aittir

1.Baskı 2018

Bu kitabın basım,yayın ve satış hakları Lisans Yayıncılığa aittir.Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik,elektronik veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz basılamaz ve dağıtılamaz.

Hamit Işık

Lisans Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Tahtakale Mah. Hicret Sokak No:8/A
Avcılar-İSTANBUL
e-posta : lisans@lisansyayincilik.com.tr
www.lisansyayincilik.com.tr

ÖNSÖZ

İslam tarihi serisinin ilk kitabı olan Siyer bölümünde ele alınan konular ağırlıklı olarak Risalet öncesi Arabistan yarımadasının fizik, coğrafi, demografik ve inanç haritası, siyerin kaynaklarının ortaya konulması, Hz. Peygamberin çocukluğundan başlayarak nübüvvet öncesi hayatı, Nübüvvet sonrası Mekke’de yaşananlar ve Medine’ye hicretten sonraki dönemde olup biten hadiseler imkan ölçüsünde metne girdirilmiştir. Geneli de içine almakla birlikte özünde ders kitabı olarak hazırlanan İslam Tarihi serisinin ilk kitabı olan Siyer başlıklı çalışmanın sınırlarını belirlemek zorunluluğunu da dikkate alarak çalışma şekillendirilmeye çalışılmıştır. Bu nedenle kitap içinde bazı bölümlerin kısa ve öz olması veya önemine binaen metne alınması veya terki gibi bazı tercihler de söz konusu olmuştur.

Oldukça mütevazı ve sade çalışmamamızdan önce de gerek Türkçe gerekse farklı dillerde yapılmış onlarca çalışmanın veya bizimle eşzamanlı yapılan ve yapılmakta olan benzer ilmi eserlerin mevcudiyetinden umulanın tersine bizi yayın noktasında cesaretlendirmiştir. Bu serinin mevcut çalışmalar içinde nereye konulacağı zamanla tebarüz edecektir. Bu vesileyle bu topraklarda değişik nedenlerle neredeyse yarım asırdan fazla bir zaman ihmale uğramış İslami ilimler sahası ve buna dair kaleme alınmış eserler bağlamında yapılan her samimi ve ilkeli çalışma hiç şüphesiz önemli olup sahadaki bir boşluğu doldurmaktadır.

Bilindiği üzere İlahi mesaj olan Yüce Kuran dışındaki bütün çalışmalar eksik ve natamamdır. O sebeple Hz. Peygamberin hayatını esas alan bu kitapta haliyle tenkide medar olacak bazı noksanlıklar olabileceği gibi, şöyle ifade edilseydi denilecek pek çok nokta çıkacaktır. Esasa taalluk eden hata ve kusurlar azami ölçüde yazarlar ve editörler tarafından giderilmeye çalışılmıştır. Yine de gözden kaçan yanlışlarda evveliyatla sorumluluk bölüm yazarlarının olmakla birlikte editörler ve ilgililerin de mesuliyeti olduğunun bilincindeyiz.

O sebeple yapıcı, geliştirici ve katkı sunan önerileri ileri ki baskılarda değerlendirmeye hazırız. Hz. Peygamberin getirdiği yüce Mesaj

Kuran'ın doğru anlaşılmasının yardımcı olduğuna inandığımız çalışmamız sadece bir ders kitabı gibi görülmemek için İslam Tarihi ve özelde Siyer çalışmalarına katkı sunması ve örneklik etmesi en büyük beklentimizdir. Bu sebeple bu eserimizin ortaya çıkması sadece yazarlarının değil, bu imkânı oluşturan Lisans Yayıncılık başta olmak üzere emeği geçenlere şükran borcumuz bakidir.

Siyer ilminin öğretilmesi ve öğrenilmesi Kuran'ın emrettiği toplum olma yolunda örneklik teşkil eden dönemin iyi bilinip kavranmasıyla da doğru ilintilidir. Bu çalışmanın nihai planda Allah'ın rızasını kazanmaya ve kulluk bilincinin artırılmasına vesile olması tüm yazarlarının ortak temennisidir.

İstanbul, 2018

Editörler
Prof.Dr.Nurettin Gemici
Doç.Dr. Adil Şen

İÇİNDEKİLER

Önsöz

III

Bölüm 1 SİYER KAYNAKLARI

9

1.1. Siyer ve Meğazi İlminin Konusu	10
1.2. Siyer İlminin Teşekkülü	11
1.2.1. Kur'an'ın Hz. Peygamber'in Örnekliliğini Teşviki	11
1.2.2. Hukuki Meseleler	12
1.2.3. Siyasi Meseleler	12
1.2.4. Ehli Kitapla Gerçekleşen Tartışmalar	13
1.2.5. Hayatı Hakkında İlmî Merak	13
1.3. Siyer İlminin Kaynakları	14
1.3.1. Kuran	14
1.3.2. Hadis	15
1.3.3. Sahife ve Risaleler	16
1.3.4. Vesikalar	17
1.3.5. Şiir	17
1.4. Gelişim Dönemlerine Göre Siyer Müellifleri ve Kaynakları	18
1.4.1. Kitâbet ve Sahîfeler/Risaleler Dönemi	18
1.4.2. Tedvîn Dönemi	22
1.4.3. Tasnif Dönemi	23
1.4.4. Nakil Dönemi	26
1.5. Siyer Kitâbiyatının Çeşitleri	27
1.5.1. Müstakil Siyer-Megâzî Kitapları	28
1.5.2. Hadis Kitapları	29
1.5.3. Şemâil ve Delâilü'n-Nübüvve Kitapları	30
1.5.4. Tabakat Kitapları	31
1.5.5. Genel Tarih Kitapları	33

1.5.6. Fütûhât Kaynakları	33
1.5.7. Şehir Tarihleri ve Coğrafya Kitapları	34
Yararlanılan Kaynaklar	36

Bölüm 2

MEKKE DÖNEMİ I

39

2.1. İslam Öncesi Arap Yarımadası ve Araplar	40
2.1.1. Arap Yarımadası Fiziki Özellikleri, İklimi ve Bitki Örtüsü	40
2.1.1.1. Güney Arabistan	41
2.1.1.3. Orta Arabistan/Hicaz	44
2.2. Araplar	55
2.2.1. İslam Öncesi Araplarda Sosyal, İktisadi, Kültürel ve Dinî Hayat	57
2.2.1.1. Sosyal, İktisadi ve Kültürel Hayat	57
2.2.1.2. Dini Hayat	63
2.3. Hz. Peygamber'in Nübüvvetine Kadar Olan Hayatı	68
2.3.1. Nesebi, Doğumu ve Gençliği	82
2.3.1.1. Hz. Peygamber'in Nesebi	68
2.3.2. Abdullah b. Abdülmuttalib ile Âmine bint Vehb'in Evlilikleri	78
2.3.2.1. Hz. Peygamber'in Babası Abdullah'ın Vefatı	78
2.3.2.2. Hz. Peygamber'in Doğumu	79
2.3.2.3. Hz. Peygamber'in Süt Anneleri ve Süt Kardeşleri	80
2.3.2.4. Hz. Peygamber'in Annesi Âmine'nin Vefatı	82
2.3.2.5. Hz. Peygamber'in Dedesi Abdülmuttalib'in Himayesine Girmesi	82
2.3.2.6. Hz. Peygamber'in Amcası Ebû Tâlib'in Himayesine Girmesi	82
2.3.2.7. Rahip Bahîrâ Olayı	84
2.3.2.8. Hz. Peygamber'in Ficâr Savaşı'na Katılması	85
2.3.2.9. Hz. Peygamber'in Hilfû'l-Füdûl'a Katılması	86
2.3.2.10. Hz. Peygamber'in Hz. Hatice ile Evlenmesi	87
2.3.2.11. Kâbe Hakemliği	90
Yararlanılan Kaynaklar	92

Bölüm 3
MEKKE DÖNEMİ I

97

3.1. Peygamberlik Görevinin Verilişi	98
3.2. Gizli ve Açık Tebliğ Dönemi	103
3.3. Kureyş'lilerin Nübüvvete İlk Tepkileri	107
3.4. Habeşistan'a Hicret	113
3.5. Sosyal Boykot'un Başlaması	115
3.6. Taif'e Yolculuk	118
3.7. İsrâ ve Mirac	120
3.8. Akabe Biatları	122
3.9. Medine'ye Hicret	127
Yararlanılan Kaynaklar	133

Bölüm 4
MEDİNE DÖNEMİ I

134

4.1. Hicret Kavramı	136
4.2. Hz. Peygamber'in Medine'ye Hicreti	139
4.2.1. Hicret Yolculuğunda Yaşanan Hadiseler	145
4.3. Hicret Yurdu Medine	148
4.4. Hz. Peygamber'in Hicretten Sonra Yaptığı Faaliyetler	153
4.4.1. Mescid-i Nebevi'nin İnşası	153
4.4.2. Suffe	156
4.4.3. Muâhât Hadisesi (Kardeşleştirme)	158
4.4.4. Medine Vesikası	162
4.4.5. Nüfus Sayımı	168
4.4.6. Ezan	169
Yararlanılan Kaynaklar	171

Bölüm 5
MEDİNE DÖNEMİ II

173

5.1. Hz. Peygamber'in Müşrikler ile İlişkileri	174
5.1.1. İlk Seriyeler	176
5.1.2. Bedir Savaşı (2/624)	178
5.1.3. Sevik Gazvesi (2/624)	182
5.1.4. Uhud Savaşı (3/625)	183

5.1.5. Racî' ve Bi'r-i Maûne Olayları	187
5.1.6. Hendek Savaşı (5/627)	189
5.1.7. Beni Mustalik (Müreysi') Gazvesi	194
5.1.8. Hudeybiye Antlaşması (6/628)	195
5.1.9. Kaza Umresi (Umretü'l-Kaza) (7/629)	199
5.1.10. Mekke'nin Fethi (8/630)	200
5.1.11. Huneyn ve Evtas (8/630)	204
5.1.12. Tâif Kuşatması	205
5.2. Yahudiler İle İlişkileri	207
5.2.1. Beni Kaynuka Gazvesi (2/624)	209
5.2.2. Beni Nadir Gazvesi (4/625)	210
5.2.3. Beni Kurayza Gazvesi (5/627)	211
5.2.4. Hayber'in Fethi (7/628)	213
5.3. Hristiyanlar İle İlişkileri	216
5.3.1. Mûte Savaşı (8/629)	217
5.3.2. Tebük Seferi (9/630)	219
5.4. Hz. Ebû Bekir'in Hac Emirliği (9/631)	222
5.5. Heyetler Yılı	223
5.6. Veda Haccı	225
5.7. Hz. Peygamber'in Vefatı	229
Yararlanılan Kaynaklar	233